

Radom 28.08.2026r.

Opinia Konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny pracy oraz Zespołu Współpracującego Konsultantów Wojewódzkich w dziedzinie medycyny pracy w sprawie wykonywania badań profilaktycznych pracowników oraz badań lekarskich kierowców za pomocą systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

W związku z napływającymi do konsultantów w dziedzinie medycyny pracy oraz wojewódzkich ośrodków medycyny pracy pytaniami dotyczącymi dopuszczalności wykonywania badań profilaktycznych pracowników oraz badań lekarskich kierowców za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, a także wobec narastającej praktyki oferowania takich świadczeń w formule „online”, Konsultant Krajowy w dziedzinie medycyny pracy wraz z Zespołem Konsultantów Wojewódzkich przedstawia następującą opinię.

Zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2026 r. poz. 37) lekarz może wykonywać niektóre czynności zawodowe za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Przepis ten ma jednak charakter ogólny i nie oznacza dopuszczalności realizacji w tej formie wszystkich świadczeń zdrowotnych, zwłaszcza świadczeń orzecznich, których prawidłowe wykonanie wymaga bezpośredniego badania osoby badanej. Jednocześnie art. 4 tej ustawy zobowiązuje lekarza do wykonywania zawodu zgodnie z aktualną wiedzą medyczną, zasadami etyki zawodowej oraz z należytą starannością.

Badania profilaktyczne pracowników wykonywane na podstawie art. 229 Kodeksu pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277) oraz badania lekarskie osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców (art. 75 ustawy o kierujących pojazdami Dz.U. z 2025 r. poz. 1226) stanowią szczególny rodzaj świadczeń zdrowotnych, których celem jest wydanie orzeczenia wywołującego określone skutki prawne. Wymagają one przeprowadzenia nie tylko wywiadu lekarskiego, ale również badania przedmiotowego oraz oceny stanu zdrowia dokonanej przez lekarza w bezpośrednim kontakcie z osobą badaną. Aktualny stan wiedzy medycznej nie pozwala na przeprowadzenie takiego badania w sposób pełny, rzetelny i zgodny z wymaganą metodyką wyłącznie przy wykorzystaniu środków komunikacji na odległość.

Stanowisko to znajduje obecnie jednoznaczne potwierdzenie w obowiązujących przepisach prawa. Z dniem 17 kwietnia 2026 r. zmianie uległ § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz.U. z 2023 r. poz. 607), zgodnie z którym lekarz wydaje orzeczenie lekarskie po uprzednim, osobistym zbadaniu osoby badanej. Zmiana ta w sposób jednoznaczny wyklucza możliwość wydawania orzeczeń profilaktycznych wyłącznie na podstawie teleporady lub innych form kontaktu zdalnego.

Analogicznie, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2026 r. zmieniono przepisy dotyczące badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców. (rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców Dz.U. z 2022 r. poz. 2503). Do § 4 ust. 2 dodano wyrazy „przeprowadzanego w bezpośrednim kontakcie z osobą badaną”, wskazując wprost, że badanie kierowcy musi zostać wykonane osobiście przez lekarza uprawnionego do przeprowadzania takich badań. Użyte przez ustawodawcę sformułowania „osobiste zbadanie osoby badanej” oraz „bezpośredni kontakt z osobą badaną” nie pozostawiają żadnych wątpliwości interpretacyjnych

i potwierdzają wolę prawodawcy wyeliminowania praktyki wydawania orzeczeń lekarskich bez rzeczywistego badania lekarskiego przeprowadzonego przez lekarza orzekającego.

Wydawanie orzeczeń lekarskich bez osobistego badania osoby badanej jest niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa, aktualną wiedzą medyczną, zasadami etyki lekarskiej oraz wymogiem należytej staranności. Może prowadzić do błędnej oceny stanu zdrowia i skutkować dopuszczeniem do pracy lub kierowania pojazdami osób, u których występują przeciwwskazania zdrowotne, stwarzając zagrożenie dla życia i zdrowia pracowników, kierowców oraz osób trzecich.

Należy jednocześnie podkreślić, że wydawanie orzeczeń lekarskich w ramach badań profilaktycznych pracowników lub badań lekarskich kierowców bez przeprowadzenia wymaganego prawem osobistego badania osoby badanej może skutkować:

- odpowiedzialnością zawodową lekarza przed organami samorządu lekarskiego z tytułu naruszenia przepisów regulujących wykonywanie zawodu lekarza oraz zasad etyki lekarskiej;
- odpowiedzialnością karną i cywilną w przypadku wydania orzeczenia nieodpowiadającego rzeczywistemu stanowi zdrowia osoby badanej, które spowodowało narażenie życia lub zdrowia pracownika, kierowcy albo osób trzecich (art. 160 Kodeksu karnego Dz.U. z 2025 r. poz. 383);
- odpowiedzialnością karną w związku z poświadczeniem nieprawdy (art. 271 Kodeksu karnego)
- uznaniem takiego postępowania za istotne uchybienie dotyczące trybu i zakresu wykonywania badań profilaktycznych i wszczęciem postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich lub o powołanie komisji w celu oceny przygotowania zawodowego, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

W ocenie Konsultanta krajowego w dziedzinie medycyny pracy oraz Zespołu Współpracującego Konsultantów Wojewódzkich wykonywanie badań profilaktycznych pracowników oraz badań lekarskich kierowców wyłącznie za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności jest niedopuszczalne. Wydanie orzeczenia lekarskiego w tych sprawach wymaga uprzedniego osobistego badania osoby badanej przez lekarza uprawnionego do wykonywania takich badań, natomiast telemedycyna może pełnić wyłącznie funkcję pomocniczą i nie może zastępować obligatoryjnego badania lekarskiego stanowiącego podstawę wydania orzeczenia. Powyższe zasady powinny być stosowane do wszystkich badań lekarskich wykonywanych przez lekarzy medycyny pracy w tym do badań lekarskich kandydatów do szkół ponadpodstawowych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów i słuchaczy tych szkół, studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz doktorantów, pracowników ochrony fizycznej, wykonujących pracę na statkach morskich itp.

W imieniu zespołu współpracującego Konsultantów w dziedzinie medycyny pracy

dr n. med. Paweł Wdówik

Konsultant krajowy w dziedzinie medycyny pracy

Opinię przyjęto i uzgodniono z Konsultantami Wojewódzkimi w dziedzinie medycyny pracy województw:

1. dolnośląskiego - dr n. med. Jarosław Tomczyk
2. kujawsko-pomorskiego – lek. Ewa Kaczanowska-Burker

3. lubelskiego – lek. Ewa Pachucka-Włas
4. lubuskiego – dr n. med. Tomasz Gajewski
5. łódzkiego – prof. dr hab. n. med. Jolanta Walusiak-Skorupa
6. małopolskiego - lek. Małgorzata Ratka
7. mazowieckiego – lek. Magda Wrońska-Sobolewska
8. opolskiego - lek. Maciej Mroczek
9. podkarpackiego - lek. Magdalena Skoblewska
10. podlaskiego – lek. Ewa Komorowska
11. pomorskiego – dr n. med. Jacek Parszuto
12. świętokrzyskiego – lek. Anna Mikołajczyk
13. warmińsko-mazurskiego - lek. Krzysztof Antoniak
14. wielkopolskiego - lek. Ewa Kołodziejczak
15. zachodniopomorskiego – lek. Małgorzata Sysło-Przedpełska